

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Norrbottens Föreningsarkiv

2019

Ny skyltning i entrén till Arkivcentrum

Verksamhetsberättelse för Norrbottens Föreningsarkiv 2019

Styrelsen för Norrbottens Föreningsarkiv (NF) avger härmed sin berättelse för verksamheten under perioden 2019-01-01 – 2019-12-31.

Styrelsens sammansättning

Ordförande:	Karl Petersen	t.o.m. 2020
Ledamöter:	Peter Georgson	t.o.m. 2020
	Mats Nordström	t.o.m. 2021
	Margareta Pohjanen	t.o.m. 2021
	Sture Torikka	t.o.m. 2022, utsedd av Region Norrbotten
	Peter Eriksson	t.o.m. 2022, utsedd av Region Norrbotten
Ersättare:	Jan-Ivar Johansson	t.o.m. 2020
	Wivi-Anne Nilsson	t.o.m. 2020
	Daniel Bergman	t.o.m. 2022, utsedd av Region Norrbotten

Revisorer

Revisor:	Tommy Sandström	t.o.m. 2020
	Bernt Drugge	t.o.m. 2022, utsedd av Region Norrbotten
Ersättare:	Hans Palmgren	t.o.m. 2020
	Eva Alriksson	t.o.m. 2022, utsedd av Region Norrbotten

Sammanträden

Styrelsen har sammanträtt vid följande tillfällen under 2019:

23 januari, 13 mars, 24 april, 28 maj, 5 september, 11 december.

Föreningens årsmöte 2019 genomfördes den 24 april i Norrbottens museums filmsal inne i Luleå centrum. Drygt 80 personer fick ta del av historikern Gunnela Björks spännande föredrag om hennes bok "Kata Dahlström – agitatorn som gick sin egen väg" före årsmötet tog sin början. Det sistnämnda leddes av Ingrid Johansson, hängiven föreningsmänniska, som blev vald till mötesordförande.

Samverkansavtal

Norrbottens Föreningsarkiv och Norrbottens museum samarbetar sedan år 2000. Ett samverkansavtal styr arbets- och verksamhetsledning, administration, ekonomihantering och lokaler. Föreningsarkivets personal ingår i Norrbottens museums avdelning Arkiv och bibliotek.

Personal

Under 2019 har följande personer tjänstgjort vid NF:

- Arkivchef Erica Forsgren
- Arkivarie Ida Lejon
- Arkivassistent Annika Emmoth
- Arkivassistent Per Marklund
- Arkivassistent Gunilla Nybom
- Arkivassistent Annika Olofsson
- Bibliotekarie Silvia Colombo

Arkivcentrum Norrbotten

Tillsammans med Norrbottens museum driver NF Arkivcentrum Norrbotten en bemannad forskarmottagning tisdag–torsdag kl. 9–15. Besökare kan studera arkivmaterial och skrifter, delta i studiebesök som inkluderar presentation av verksamhet och arkiv innehåll, ta del av arrangemang och få hjälp med forskning och egen arkivhantering.

Under 2019 välkomnade Arkivcentrum Norrbotten hela 1284 besökare! Förfrågningar togs emot och besvarades förutom på plats via e-post, brev och telefon.

Lokaler

De gemensamma lokalerna på Höstvägen 7 i Luleå omfattar forskarmottagning, personalutrymmen och arkivlokaler. Delar av lokalerna är gemensamma med Regionarkivet.

Till forskarsalen har vi haft ett stort tryck av studenter från Luleå tekniska universitet inför deras uppsatsskrivningar. Vi har under hösten fortsatt utveckla tjänsten "Boka en arkivarie" så att de med frågor som tar lite längre tid får sitta ner i lugn och ro med en arkivarie.

Forskarsal och bibliotek har också fått en uppdatering av bord med hjul vilket gör lokalerna mer flexibla. I slutet av året investerade NF i fler hyllplan för att kunna fortsätta komprimeringsarbetet i arkivlokalen.

Aktiviteter

Arkivens dag, Arkivcaféer

Utifrån temat "Gömt och glömt" bjöd Arkivcentrum in allmänheten den 9 november till en föreläsning av Ann-Katrin Tideström om "Kvinnoliv i Norrbotten". Tillsammans med museets avdelning för bildarkiv och samlingar genomfördes tre olika visningar av verksamheten med särskilt fokus på arkivmaterial och föremål som gömts och glömts genom århundradena. Dagen drog ca 150 besökare.

Under hösten har Arkivcentrum bjudit på fem föreläsningar med tillhörande fika. Den populära evenemangsformen kallas för "Arkivcafé" och kommer att bli ett stående inslag även under våren 2020. Varje tillfälle besöks av ca 30-40 personer.

Arkivutredning, GDPR och E-arkiv

Den statliga arkivutredningens betänkande publicerades i december 2019 under namnet "Härifrån till evigheten. En långsiktig arkivpolitik för förvaltning och kulturarv". NF har varit involverad genom remisser och möten.

Riksarkivets remiss om "Föreskrifter om behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse inom den enskilda sektorn" är också den besvarad av NF. Under året har GDPR lyfts upp och informerats om via hemsidan och nyhetsbrev.

Föreningen Sveriges Läsarkivariers (FSLA) projekt "Nationell e-arkivlösning enskilda arkiv" slutrapporterades den 9 april då arkivchefen deltog i FSLA:s E-arkivkonferens i Uppsala.

Nätverk och Interregionalt samarbete

Arkivarien deltog i FSLA:s konferens och årsmöte på Landsarkivet i Östersund den 19-20 mars. Vid konferensen diskuterades bland annat bilddatabasen Topotek, det nybildade Svenska Arkivförbundet, och möjligheten att tillgängliggöra digitaliserade fotografier via Riksarkivets Nationella Arkivdatabas (NAD).

I början på juni besökte personal från Norrbottens museum och Arkivcentrum Norrbotten ämnesföreträdare för historieämnet vid Luleå tekniska universitets institution för Ekonomi, teknik och samhälle för att presentera våra respektive verksamheter och knyta viktiga kontakter för framtida samarbeten, inte minst med tanke på hanteringen av de 10-20-tal studenter som kommer till Arkivcentrum för att forska och skriva uppsats varje höst.

Arkivarien och bibliotekarien har vid tre olika tillfällen under året deltagit via videomöten i det interregionala nätverk som Västernorrlands museum initierade 2017. Dels för att lyssna

in kollegor från andra museer och närliggande regioner, dels för att hitta gemensamma samarbetsmöjligheter och informera om vad vi gör hos oss. På hösten diskuterades bland annat arkivpedagogiska insatser och arkivskötsel.

Hela arbetslaget på Arkivcentrum besökte Ája Bibliotek och arkiv vid Ájtte i Jokkmokk för erfarenhetsutbyte och inspiration.

Region Norrbottens ledning har vid tre olika tillfällen besökt eller blivit besökta av oss. Den 3 september kom ett 20-tal politiker från Regionala utvecklingsnämnden för ett halvdagsbesök på Arkivcentrum och Norrbottens museum. I mitten på september träffade arkivchefen och arkivarien kulturchef Kristina Nilsson för att prata arkivfrågor. Den 30 oktober kom regiondirektör Anna-Stina Nordmark-Nilsson till Arkivcentrum för en rundvisning.

Den 24 september besöktes Arkivcentrum av en skolklass från Sunderby Folkhögskola i ett led av deras kurs inom källkritik. Museiarkivarien och bibliotekarien tog emot dem.

Utställningar, projekt och exponering

Arkivarien har i september deltagit i ett uppstartsmöte för den projektgrupp som ska leda produktionen av den jubileumsutställning som planeras av Norrbottens museum inför Luleå stads 400 års firande 2021. Redan i april visades universitetslektor Roine Wiklund runt i våra lokaler för att ta del av material och inspireras inför det projekt som LTU och Luleå kommun driver inför samma jubileum.

Region Norrbottens satsning på ett kulturarvsår avslutades i december. NF ingick i ett samarbetsprojekt med Norrbottens Hembygdsförbund där kulturarvet i länet skulle visas upp och spridas till fler. Föreningens ordförande, tillika ordförande för hembygdsförbundet, informerade om Föreningsarkivets verksamhet vid samtliga träffar som hembygdsförbundet höll i länet. Sammanlagt 26 olika kulturarvsaktiviteter blev det! En särskild pärm med informationsmaterial har sammanställts och använts för detta ändamål.

Den 22 maj var det dags för invigning av Norrbottens museums utställning "Hallå hemslöjd!". I utställningen visades slöjdalster ur den omfattande föremålsdonation som museet tog

emot av Norrbottens läns hemslöjdsförening för några år sedan. Liksom nyproducerade alster och utvalda arkivhandlingar ur Hemslöjdsföreningens arkiv som NF nu förvaltar. Arkivarien lade under hösten 2018-våren 2019 ner mycket arbete på att upprätta den tidslinje som utställningen sedan följde. Det blev många möten med olika samarbetspartners och mycket letande efter dokument och fotografier. Resultatet blev en succé! Under de fem månader som utställningen var uppe så besöktes museibyggnaden av 24 000 personer.

I samband med hemslöjdsutställningen genomfördes en diger programverksamhet med allt från praktiska slöjdträffar till visningar i utställningen och på Björkskatan. Under hösten 2019 deltog bibliotekarien tillsammans med föremålsantikvarier från Norrbottens museum i ett antal specialutformade visningar som vi kallade "Utforska hemslöjden – visning i arkiv och samlingar". Visningarna hölls den 10/9, 1/10, 24/10 och 13/12.

Den 14 juni invigdes utställningen "Svärta – Svenska fotografer i den tunga industrin 1968-1974" på Landskrona foto som också producerat utställningen 50 år efter gruvstrejken avslutades. Arkivarien har tillsammans med Norrbottens museums utställningsproducent Matilda Eriksson under våren hjälpt till att välja ut dokument ur NF:s samlingar om strejken. Dessa åker nu på turné tillsammans med utställningen, våren 2020 kommer den till Norrbottens museum.

Under våren har vi tillsammans med Norrbottens museums arkiv använt Arkivcentrums Facebook-sida för att lyfta fram "Månadens dokument". Utvärdering på detta väntar. Vi har

också skickat ut ett medlemsblad och fakturor till alla medlemmar, tagit emot flertalet studiebesök från medlemsföreningar och olika intressegrupper samt hållit en och annan arkivkväll – inte minst den om gamla herrskapsdanser den 23 maj.

Museiarkivarie Karin Tjernström fortsätter att leverera artiklar till Svenskt Kvinnobiografiskt lexikon. NF:s arkivarie hjälper till med förarbetet, det vill säga den personhistoriska forskningen. Fotografen Mia Green är en av många duktiga kvinnor som lyfts fram. Karin fortsätter verka för den lokala kvinnoforskningen, inte minst i det projekt som Galleri Syster och Marianne Söderberg startat upp under året och som går under namnet "Kvinnlig Kulturbaserad Historieskrivning i Norr". NF kommer att kopplas in i detta projekt i ett senare skede.

Bibliotekarien har skrivit en artikel om det trumskinn NF mottog ifjol från Anton Swedbergs Swängjäng som ingått i tidningen "Insikt". Bibliotekarien har också utökat och breddat samarbetet med olika konstnärsgrupper både lokalt och internationellt, med flertalet visningar och studiebesök för konstnärer som följd.

I och med firandet av 100-års jubileet för kvinnlig politisk rösträtt i Sverige, ingick en artikel om rösträttskampen i lokal press med grundval av det gedigna kunnande och arbete som museiarkivarie Karin Tjernström och journalist Marianne Westin lagt ner på efterforskningar i NF:s arkivmaterial och inte minst den fana som Luleå FKPR använt sig av. Två andra av NF:s drygt 200 fanor kommer att visas i Margareta Ståhls artikel på hemsidan: demokrati100.se.

Arkivchefen har köpt in digitaliseringsutrustning så att Arkivcentrums personal markant kan utöka sitt arbete med att digitalisera kassettband som till sitt innehåll erbjuder ovärderlig och unik historisk kunskap. Arkivassistenterna har jobbat en hel del med detta, liksom de har svarat på förfrågningar från allmänheten, förtecknat arkiv, tagit emot arkivleveranser och deltagit i de olika utvecklingsgrupper som arkivchefen skapat, såsom exempelvis Programgruppen.

I arkivet

Vid årets slut hade Norrbottens Föreningsarkiv 257 st aktiva föreningar som medlemmar. Under året välkomnade NF 69 stycken leveranser av arkivhandlingar, bland annat från Sunderby Folkhögskola. Antal registrerade arkivbildare är (23 mars 2019) 3433 stycken.

I arkivet förvaltas en stor mängd material – förutom arkivalier består materialet främst av affischer, ljudinspelningar, filmer, publicerade böcker och skrifter, fanor och standar. Allt material förvaltas av föreningsarkivet som en viktig del av vårt rika och varierande kulturarv.

Finansiering och uppdrag

Norrbottens Föreningsarkiv finansieras med regionala och statliga medel som förmedlas av Region Norrbotten i den rådande kultursamverkansmodellen, ersättning från Arbetsförmedlingen, kommunala bidrag och medlemsavgifter.

NF har i uppdrag av Region Norrbotten att:

- Dokumentera, förvara och bevara arkivmaterial från Norrbottens läns föreningsliv
- Tillgängliggöra detta material för universitet, studiecirklar, föreningsmedlemmar, skolungdomar och intresserad allmänhet
- Fortsätta samarbetet med Norrbottens museum
- Arbeta med utvecklingsinsatserna under kapitlet "Arkiv" i Norrbottens Kulturplan för åren 2018-2021
- I allt arbete beakta jämställdhet, tillgänglighet samt ett genus- och mångfaldsperspektiv
- Tillse att all verksamhet är alkohol- och drogfri

Slutord

Arkivet startade 1965 under namnet Folkrörelsernas arkiv i Norrbotten. I fem decennier har föreningsarkivet arbetat med att bevara, dokumentera och tillgängliggöra föreningslivets historia i länet.

Föreningsarkivets viktigaste roll är att rädda undan glömska vad som kan vara av intresse för eftervärlden. I arkiven finns material ändå från 1800-talet och framåt. Här förvaras mer än tre tusen föreningars arkiv, bland annat från arbetarrörelsen, nykterhetsrörelsen, idrottsrörelsen och väckelserörelserna. Föreningsarkivet är en omistlig tillgång för alla som är intresserade av Norrbottens föreningshistoria.

Styrelsen för Norrbottens Föreningsarkiv vill framföra ett varmt tack till finansiärer och medlemmar för ekonomiskt stöd och engagemang som möjliggjort föreningsarkivets verksamhet.

Karl Petersen, ordförande

Peter Georgson, ledamot

Mats Nordström, ledamot

Margareta Pohjanen, ledamot

Sture Torikka, ledamot

Peter Eriksson, ledamot